

ÄMNESLÄRAREXAMEN

DEGREE OF MASTER OF ARTS IN SECONDARY EDUCATION/UPPER SECONDARY EDUCATION

Fastställande

Denna bilaga till den lokala examensordningen är fastställd av Fakultetsnämnden 2011-05-26 och uppdateras fortlöpande, efter förordningsändringar eller nya rektors- eller nämndbeslut, med aktuella examensbenämningar och examenskrav. Senast reviderad 2021-02-12 såvitt avser revidering av Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (2020/2717).

Examensbenämning

Ämneslärarexamen utfärdas inom följande inriktningar vid Mälardalens högskola:

- Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9
Degree of Master of Arts in Secondary Education
- Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan
Degree of Master of Arts in Upper Secondary Education

Utbildningsnivå

Ämneslärarexamen avläggs på avancerad nivå. Ämneslärarexamen efter genomgången kompletterande pedagogisk utbildning avläggs på grund- eller avancerad nivå.

Nationella bestämmelser, Högskoleförordningen bilaga 2

Omfattning

Ämneslärarexamen ges med två inriktningar. Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 240 eller, när så krävs, 270 högskolepoäng. Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng.¹

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 ska utbildningen omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 165 högskolepoäng i två undervisningsämnen eller 195 högskolepoäng i tre undervisningsämnen. Examen ska dock omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 195 högskolepoäng i två undervisningsämnen när två av undervisningsämnena svenska, samhällskunskap eller musik ingår i utbildningen. Examen får vidare omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 195 högskolepoäng i två undervisningsämnen om undervisningsämnet bild eller musik ingår i utbildningen. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. Utbildningen ska omfatta minst en fördjupning om 90 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde. För varje övrigt ämne som ingår i examen krävs minst 45 högskolepoäng om examen omfattar tre undervisningsämnen och minst 60 högskolepoäng om examen omfattar två undervisningsämnen. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 90 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.

Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

För ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan ska utbildningen omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 eller, när så krävs, 255 högskolepoäng i två undervisningsämnen. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen.

Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygssättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Mål

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 7-9 ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska studenten också

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande ,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännet och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Självständigt arbete (examensarbete)

För ämneslärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort minst ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng eller minst två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen.

Övrigt

Av examensbeviset ska det framgå vilken inriktning studenten har fullgjort och vilket eller vilka undervisningsämnen som examen omfattar.

För ämneslärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Kompletterande pedagogisk utbildning

En student som har gått igenom kompletterande pedagogisk utbildning kan avlägga ämneslärarexamen på grundnivå eller avancerad nivå. I förordningen (2011:686) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen finns det bestämmelser om de krav som studenten ska uppfylla för en sådan examen.

Lokala bestämmelser vid Mälardalens högskola

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9²

Degree of Master of Arts in Secondary Education

Examen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 270 hp vari ingår

- utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp,
- verksamhetsförlagd utbildning, 30 hp, förlagd inom relevant verksamhet och ämne,
- minst ett självständigt arbete (examensarbete), om minst 30 hp eller minst två självständiga arbeten om vardera minst 15 hp i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen. I ett examensarbete präglat av ett vetenskapligt förhållningssätt, ska studenten visa att han/hon kan tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i läraryrket samt
- ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 195 hp i tre undervisningsämnen, undantaget ämneskombinationen svenska och samhällskunskap, där endast två undervisningsämnen krävs. Minst en fördjupning om 90 hp i relevant ämne eller ämnesområde ska ingå. För varje övrigt i examen ingående ämne krävs minst 45 hp. Studierna ska omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 hp utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning och fältstudier.

Undervisningsämnen vid Mälardalens högskola, eventuella krav utöver de nationella anges vid respektive ämne:

- Engelska: Krav enligt de nationella reglerna.
- Matematik: Krav enligt de nationella reglerna.
- Samhällskunskap: Studier i statsvetenskap omfattande 60 högskolepoäng samt 15 hp sociologi och 15 hp ekonomisk historia eller studier i samhällskunskap omfattande 90 hp.
- Svenska: Studier i svenska språket och litteraturvetenskap omfattande 90 hp.
- Svenska som andraspråk: Krav enligt de nationella reglerna.
- Teknik: Krav enligt de nationella reglerna.

Student som fullgjort kursfordringar enligt utbildningsplanen för ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 eller motsvarande uppfyller examenskraven.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

Degree of Master of Arts in Upper Secondary Education

Examen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 300/330³ hp vari ingår

- utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp,
- verksamhetsförlagd utbildning, 30 hp, förlagd inom relevant verksamhet och ämne,
- minst ett självständigt arbete (examensarbete), om minst 30 hp eller minst två självständiga arbeten om vardera minst 15 hp i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen. I ett examensarbete präglat av ett vetenskapligt förhållningssätt, ska studenten visa att han/hon kan tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i läraryrket samt
- ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 hp eller, när så krävs, 255³ hp i två undervisningsämnen. Minst en fördjupning om 120 hp i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng ska ingå. Studierna ska omfatta ämnes- och

ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 hp utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning och fältstudier.

Undervisningsämnena vid Mälardalens högskola, eventuella krav utöver de nationella anges vid respektive ämne:

- Engelska: Krav enligt de nationella reglerna.
- Matematik: Krav enligt de nationella reglerna.
- Samhällskunskap³: Studier i statsvetenskap omfattande 75 hp samt 30 hp sociologi och 15 hp ekonomisk historia eller studier i samhällskunskap omfattande 120 hp.
- Svenska: Studier i svenska språket och litteraturvetenskap omfattande 120 hp.
- Svenska som andraspråk: Krav enligt de nationella reglerna.
- Teknik: Krav enligt de nationella reglerna.

Student som fullgjort kursfordringar enligt utbildningsplanen för ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan eller motsvarande uppfyller examenskraven.

Ämneslärarexamen efter genomgången kompletterande pedagogisk utbildning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9

Degree of Bachelor/Master of Arts in Secondary Education

Undervisningsämnena vid Mälardalens högskola är:

Engelska, Fysik, Kemi, Matematik, Samhällskunskap, Spanska, Svenska, Svenska som andraspråk och Teknik.

Ett undervisningsämne:

Examen avläggs på grundnivå och uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringarna om 180 hp vari ingår

- 90 hp kompletterande pedagogisk utbildning fördelat på utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp vari ingår studier i ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning om 30 hp och
- tidigare ämnesstudier om 90 hp i ett undervisningsämne inklusive minst ett självständigt arbete om minst 15 hp.

Två undervisningsämnen:⁴

Examen avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringarna om 240 hp vari ingår

- 90 hp kompletterande pedagogisk utbildning fördelat på utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp vari ingår studier i ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning om 30 hp och
- tidigare ämnesstudier om 150 hp i två undervisningsämnen inklusive minst ett självständigt arbete om minst 15 hp (ämnesstudierna ska omfatta minst en fördjupning om 90 hp i ett undervisningsämne).

Tre undervisningsämnen eller undervisningsämnena svenska och samhällskunskap i kombination:

Examen avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringarna om 270 hp vari ingår

- 90 hp kompletterande pedagogisk utbildning fördelat på utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp vari ingår studier i ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning om 30 hp och
- tidigare ämnesstudier om minst 180 hp i tre undervisningsämnen, undantaget ämneskombinationen svenska och samhällskunskap, där endast två undervisningsämnen krävs. Minst en fördjupning om 90 hp i relevant ämne eller ämnesområde ska ingå. För varje övrigt i examen ingående ämne krävs minst 45 hp. Dessutom ska minst ett examensarbete om minst 30 hp eller minst två examensarbeten om vardera minst 15 hp i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen ingå.

Student som fullgjort kursfordringarna enligt utbildningsplanen för Kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen uppfyller examenskraven.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan *Degree of Bachelor/Master of Arts in Upper Secondary Education*

Undervisningsämnena vid Mälardalens högskola är:

Engelska, Fysik, Kemi, Matematik, Samhällskunskap, Spanska, Svenska, Svenska som andraspråk och Teknik.

Ett undervisningsämne:

Examen avläggs på grundnivå och uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringarna om 210 hp vari ingår

- 90 hp kompletterande pedagogisk utbildning fördelat på utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp vari ingår studier i ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning om 30 hp och
- tidigare ämnesstudier om 120 hp i ett undervisningsämne inklusive minst ett självständigt arbete om minst 15 hp.

Två undervisningsämnena:

Examen avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringarna om 300/330 hp vari ingår

- 90 hp kompletterande pedagogisk utbildning fördelat på utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp vari ingår studier i ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning om 30 hp och
- tidigare ämnesstudier om minst 210 hp eller, när så krävs, minst 240 hp i två undervisningsämnena. Minst en fördjupning om 120 hp i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 hp ska ingå. När svenska eller samhällskunskap ingår krävs minst 120 hp i dessa ämnen. Dessutom ska minst ett examensarbete om minst 30 hp eller minst två examensarbeten om vardera minst 15 hp i ett eller två undervisningsämnena ingå.

Student som fullgjort kursfordringarna enligt utbildningsplanen för Kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen uppfyller examenskraven.

¹ 2. Den som före den 2 juli 2018 har påbörjat en utbildning till ämneslärare enligt de äldre bestämmelserna och den som dessförinnan har antagits till en sådan utbildning men fått anstånd till en tidpunkt efter ikraftträdandet med att påbörja utbildningen har rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av december 2024. (SFS 2017:893)

² Utbildningen som leder till nämnda examen är vilande, då utbildningen aktiveras igen kommer den lokala examensbeskrivningen att revideras och anpassas mot de nationella bestämmelserna.

³ Fakultetsnämnden har 2020-12-17 beslutat att samhällskunskap från och med 2021-01-01 inte längre kan utgöra undervisningsämne inom ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan vid Mälardalens högskola. Studenter som före 2021-01-01 har påbörjat sina studier på ämneslärarprogrammet gymnasieskola, med samhällskunskap som undervisningsämne, har rätt att erhålla nämnda examen, dock längst till och med 2027-12-31.

⁴ 2. Den som före den 2 juli 2018 har påbörjat en utbildning till ämneslärare enligt de äldre bestämmelserna och den som dessförinnan har antagits till en sådan utbildning men fått anstånd till en tidpunkt efter ikraftträdandet med att påbörja utbildningen har rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av december 2024. (SFS 2017:894)